

Ais colomets contersant,
 potsé á la fi compendran
 de bona ó de mala gana,
 só ben d'...

De dijous á dijous

Langoixa y malestar que 's sent es general; per tot Espanya.

La molestia qu' avants era crónica, s' ha tornat ja aguda.

Lo Regionalisme, circunscrit fins ara á Catalunya y provincias vascas, no sols pren peu á Valencia, Mallorca y Galicia, sino 's que s' extén per las altres provincias y firmement per las Andalucías.

No hi ha provincia, que no es trovi pertorbada en sa tranquil·tat pública; que no tinga una vaga, un motí ó una bullanga per mor de las subsistencias caras.

Després dels «tumultos» de Cádiz, tot just apaibagats la «huelga de Valencia que s' amenassa y el conflicte dels queviures al mateix Madrid.

Els fils telegráfichs may paran; ¿que 'ns avisarán demá? ¿Ahont será 'l terratremol?

Aixó son els resultats de dos anys de governs conservadors; de las «arrogancias» d' en Maura, de l' ineptitud dels que l' entornan, de la «pillería» que campa.

Y per posarhi remey, el cataplasma del Azcárraga, qu' encara no ha pogut determinar si obría ó no las Corts.

¡Y qu' ha d' obrir!

Massa li fa por en Romero-Robledo, que per ell té més importancia que no pas la «crisis» obrera de Madrid; que las vagas de per tot arreu; que la fam, propagada pe 'ls fatals arbitris qu' han criat per forsa 'ls ajuntaments per tapar els «déficits» que 'ls originan els presupostos del Osmá; 'ls morts de Cádiz; lo desvaliment de la moneda; las sagnantas protestas anti clericals de Valencia; la agitació agraria de totas duas Castellas que s' extén per Andalucía; la ressurecció del bandolerisme... 'l treurens del Marroch á puntadas de peu...

Ara sols creixen 'ls frares, mentrestant que 'ls braços d' agricultors y industrials minvan de sa patria, per emigrar á las Américas, cercánt feyna y pá per donar á las familias qu' han de menjar.

Encara fa ben poch días, un diari de la República Argentina, «La Prensa» que surt á Buenos-Aires, s' admirava de la ferma immigració qu' hi acut desd' Espanya.

Al nombrar els barcos que arrivavan, deya: ¿pero qué pasa á Espanya, com se deu governar aquesta nació, per' que fugin els seus fills á bandadas, en nombre tan fabulós, que 'ls hem de reempatriar per caritat?

Donchs aixís mateix dihém nosaltres, al mirar gosant del poder 'ls conservadors despres de fracassats, ¿que hi ha aquí qu' en menos de dos anys, s' han gas-

tat quatre presidents del Consell de ministres, els més rodejats de prestigis fermes y 'ls més sortosos en sos actes?

¿Quin delicte tan horrendo hem perpetrat els espanyols, per viurer condemnat a sufrir per governants, eminencias de carreró, que las coneixen tan sols á casa seva, no més que per tenir mitja dotzena d' amichs qu' esperan la menjadora... y que son sempre 'ls mateixos, com els comparsas de comedia que surten per l' un costat y tornan á sortir per l' altre!

¿Y encara volen mirar de tornar á obrir las Corts? Malaguanyada feyna.

Si 's tractés de posar ma, damunt dels conflictes apuntats, però... ¡cá!.. aquí sols volen guardar la nómina.

No més volen «mangonejar», lo clericalisme y l' ultramontanisme que hi ha darrera la cortina que desitjan perdurable la política conservadora y giran 'ls ulls en vers la Fransa, cofoix ab la derrota d' en Brisson y del nomenament d' en Doumer per president de la cambra, vaticinant mals fantasiosos per la República, si no pujan aviat al poder 'ls oportunistas y rodolan timbas avall per romprers' la crisma 'ls socialistas y 'ls radicals.

¿Qué més voldríam per' aquí, que l' abundor y la prosperitat de la República francesa?

Y aixó que se l' han guanyada, dominant las ideas radicals en política y expolsant els frares... y fins renyint ab la Roma pontificia.

No 'ns cal trencar la testa per comparar com conduhian á la República, 'ls Meline y 'ls Dupuy y de quin modo, l' han capgirada 'ls Waldeck-Rousseau y 'ls Combes.

Salta á la vista.

¿Qué mes podriam desitjar que 'l tenir aquí homens com en Combes ó en Jaures... quan ens governan Maura ó Azcárraga?

Pero aixó que patím, son malalties «reyals», que d' ahont no ni ha no 'n pot rajar, y allá 'hont se forjan els alts dessignis de la política... son «miops» de vista per coneixer l' insustancial de la gent que governa.

O be ells, ó be nosaltres, som molt curts de gambals.

CALIXTE PI Y XARAU

CASAMENTS IMPOSIBLES

Per un conductor, casarse ab una conductora.

Per un cafeter, casarse ab una cafetera... d' abocar.

Per un tenor, casarse ab una tenora... de tocar sardanas.

Per un del gas, casarse ab una gasa.

Per un carboné casarse ab una carbonera... de cuyna.

E. B.

Un viatge a la Lluna!

Poema humorístich en diferents CANTS (Anirà un CANT cada setmana)

Tercer cant

Y 'ls dos, volant fugirem
y montats á caball nos enlayrarem
y la tempesta, á fé, poch la sentirem,
qu' en brassos de l' amor l' ayman no sent,
ni si plou, ni si trona ó si fa vent

Creuharem las estrellas:
vaig veure maravellas
que «Julio Verne» encar no ha ben descritas;
la boyra nos tapava:
y la .. sempre NINI ab mi s' acostava
com 'ls nens petitets si á mitxa nit
al despertars, 's trovan sols al lit.

Jo, vestit de guerrero,
rumbejava ab molt «chic» la malla rica
calsantla ab tant de brillo y tal salero
com un coix que coneix qu' es mitx «bolero»
y es habitant d' aprop la «Fransa xica»

¡Grupo artístich lo nostre,
digne per tots conceptes d' en Benlliure'
vaig resá un «pare-nostre»
(puig sempre 'l mortal tem deixá de viure,)
y mirant lo caball que 'ns enlayrava
vaig notar que NINI fort suspirava.

La LLUNA plena y clara
á una distancia inmensa
ensenyava rihent sa hermosa cara
com noya presumida que la ensenya:
y ab los raigs platejats que sa llum llansa,
podia competir sens ferli ofensa
ab los fulgors dels ulls de una rifenya.

Serena y majestuosa
en mitx lo blau del cel, com una reyna
se passeja seriosa,
puig son los seus passeijs tota sa feyna,
y 's mostra coquetona
igual que una manola quan trepitja
la menudeta pols mostrand sa mitja.

NINI, per Deu, no dormis. Silenciosa
la nit transcorra ab calma:
No tanquis, donchs, mandrosa
las reixas de tos ulls tu tan preciosa
cimbrejante á caball ó en verge palma,
me recordas «Diana» quan guiava
sos fantástichs caballs, y ab ells volava.

¡Desperta! Lo cel mira,
Aixeribeixte ja: móstrat contenta:
ó ton pur rostre 'm mostras somrienta,
ó llenso aqui ma lira:
Y al rebótrer pe 'ls marges estimbada
cada corda un jemech ne llensará,
mirantse ja espatllada,
com lo llensa la dona despreciada
que 'l cor li han romput ja.

¡Deu meu! Y qu' ets «carcoma»,
digué NINI per fi, bo y despertantne;
No se si formal parlas, ó de broma;
¿Y tu sabs distingirne?
quan una dona dorm may 's desperta.
Tota la nostra astucia y nostra ciencia

es tení 'l cor tanca', la boca oberta,
més hi ha dona qu' es tant y tant bajoca
que ab lo cor sempre obert, tanca la boca.

NINI NINI. Fas gala de fer frasses
perque 't veus tant bonica!
¡Seguim la nostra via! Tinch ja ganas
de saber si la LLUNA es gayre rica:
¡Esperona 'l caball! Quan á tu 't sent,
ni avansa en son galop, ni talla 'l vent.

Ta parla més sabrosa que la mel
sa feresa fa fondrers, com lo jel
se fon al raig del sol que tot ho daura:
La LLUNA es per mí el cel:
no vullgas, dons, fer «frasses» ab anhel:
D' aixó ja 'n feya en Maura.

Aguayta NINI; mira:
mira lo riu com manso serpenteja;
mira com ja espurneja
l' esclat primer del sol com flor badantse
mira com tot somriu, com tot suspira
y el sol y el riu d' amor folls abrasantse,
me recordan NINI 'l Parahís perdut
quan jugant y fent broma
per volguer tastá Adám aquella poma
va lográ qu' el Mon vaji jeperut.

Aguayta las flors bellas:
contempla 'ls saltants d' aygua
com retratan la llum de las estrellas
y al reflectir la LLUNA
dins lo riu, hi veurás com una en una
las Ninfas de la nit banyan sos peus,
tenint sas propias galas psr troféus.

Alli sas bellas formas,
ensenyen sens malicia,
Si nostre gran «Querol» ab sa pericia,
modelés son conjunt ab gracia propia;
ben prompte hasta el Ministro de Justicia
ne voldria una copia.

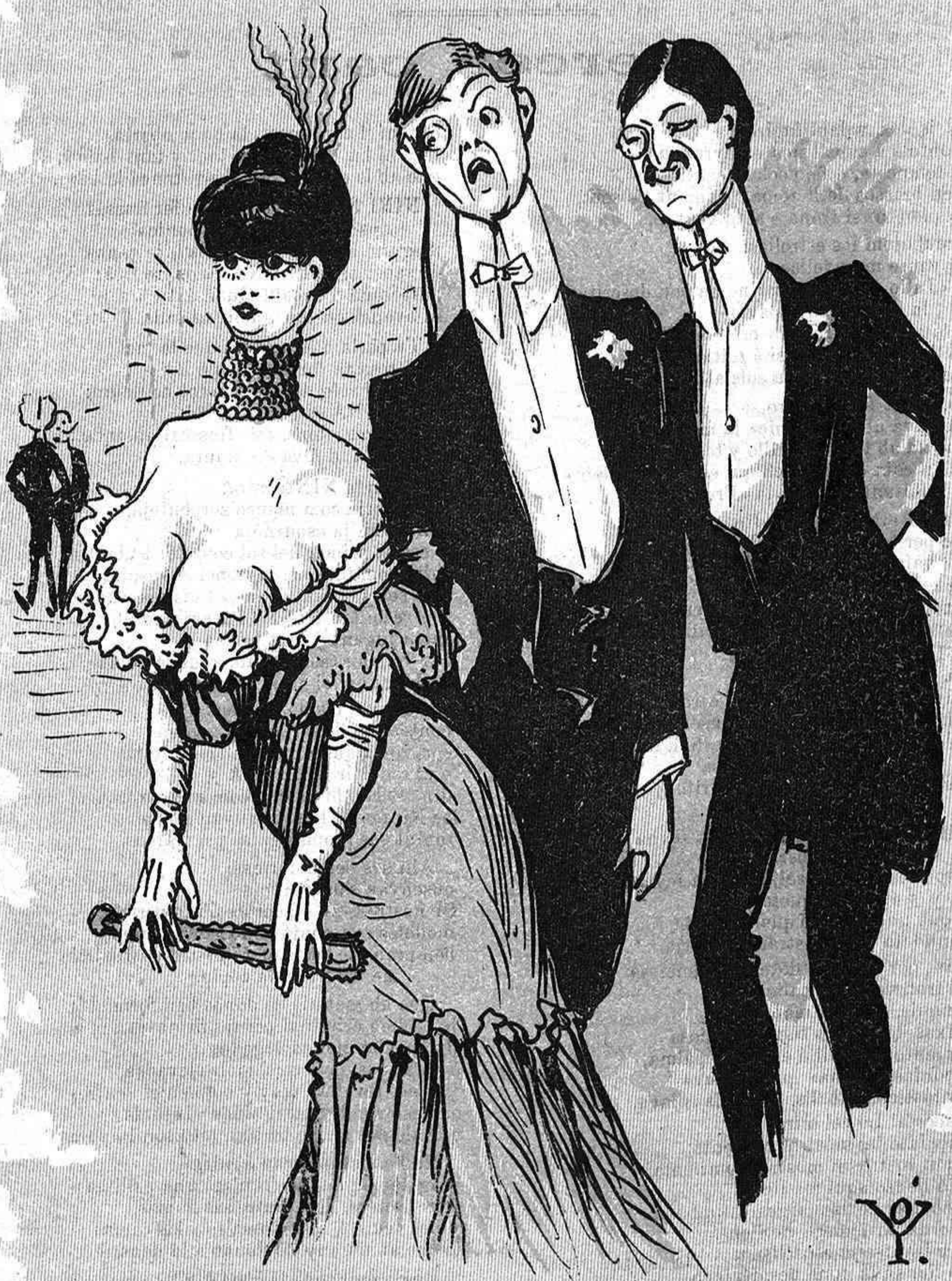
Que ab materia de donas ben formadas
lo Códich criminal per res hi entra.
Jo he vist moltas vegadas
á personas, pert cert, molt elevadas,
que no trevallen may y omplen el ventre,
extassiar-se devant d' unas pinturas
que alegres si que ho son, més son impuras

No he vist que van á missa
puig temen que no 'ls clavi una pallissa
Pere Botero, alli, dintre sas fl:mas;
y per veure á una mossa sols las camas
lo que ab un any no donan á la dona

Mes . en fi: que la Historia
ne jutji á cada cú! La gloria meva
está dintre á la LLUNA:
si alli la dítxa teva
jo no puch fer, NINI, trovant fortuna.
diré que no hi ha un Deu, ó que tal volta
quan jo 'l crido impacient, «Ell» no m' ascolta.

MARCELINO SANTIGOSA

Una dona útil

—Potser s' encostipará, pobreta,
Es qu' estima al proxim, Pepito: No li fá res de
refredarse ella, con tal d' escalfá als altres.

LA TOMASA
Entre artistas

—¿Qué has pintat aquí, una cigonya?
—Ja veurás, Abelardo; com que diuhen qu' es la
pintura que dona més...

L' Adroguer del cantó

ON día tinguin.

- Ola senyora Consuelo, que hi ha de nou.

- Donguim una lliura d' arrós, y tres onzas de fideos.

- Si es servida... que més hi vol are?

- Posim una lliura de sabó.

- Bon día.

- ¡Ola! d' ahont surts noya; ja feya temps que no t' havia vist.

- Pues mira que jo vinch molt per aquí.

- Senyora Consuelo, ja té 'l sabó posat...

- Y que tal, que vius al mateix puesto?

- Si, per are estich bé, si no fos per la vehina del costat que 's una xafardera y la de dalt que 's una busca rahóns...

- ¿Que vols dir la Quiteria y la Paula?

- Just aquellas.

- Senyora Consuelo, ja te 'l sabó posat...

- Bueno home no 'ns destorbi.

- Pues si noya, si, son unas que...

- ¡Si! explicambo á mí per cert que la Paula te molt que callar perque...

- Estigas quiet nen...

- Jo vuy un babó

- Dónguili un caramelo Antonet.

- Ja te 'l sabó posat.

- ¡Bueno home no calla may!

- Pues la Paula segóns tinch entés s' arreglava ab el...

- Antonet, miri, m' ha dit la mare que 'm cambihi aquest ou qu' es covat.

- Digas á ta mare que fa més de vuit días que no n' ha comprat d' ous aquí.

- ¡Que fa aquest nen! Sant Cristiá, 'm tira 'l sach de las patatas á terra. Vosté aquí enrahonant y miri el seu nen que 'm fá!

- Calli home qué aviat s' amohina. Dónguili un caramelo y estará quiet.

- ¡Just! después de cuernos palos.

- Pues de la Quiteria no ho sabia.

- Si... ja ho crech, si ja ho sap tothom.

- Corri Antonet, posim mitja quarta d' oli que tinch la paella al foch y no tinch oli per posarhi.

- Vosté array que ja 's un peix que se 'l porta.

- Vaja, estigui, no tiri monjetas que acabat las tindrem que pagar més caras, puig que l' amo no hi trovará el compte.

- Se pot donar per ditxosa qu' es la xicota més bonica del barri.

- Y vosté gateta. ¡Ay y quina ma més fina...

- Vols estar quiet, nen; te donaré una surra; quan la mama enrahona, 'ls nens están quiets.

- Passihobé que tinch la paella al foch.

- ¡Adios escultura celestia'!

- Mare de Deu y quinas cosas passen al mon, ningú ho diría de la Maria, y tant santa que sembla.

- Ja te 'l sabó posat...

- Que vols mes santa que la Pepeta y en cambi t' ho dich á tú perque ets de confiansa.

- ¡Fuig, donal

- ¡Ay caram de xicot! ¿que no ho veu com s' ha embrutat aquí terra?

- ¿Qué té are?

- Miri dona, miri quina tova.

- Aixó array, tirihi una mica de serraduras.

- ¡Oh ja ho diu vosté! ¡Se pensa que las tinch perque las criaturas vingan á embrutarse aquí! No senyora no, que las tinch pera vendre.

- ¡Ay Antonet! corri, corri, donguim deu céntims d' aygua-naf.

- ¿Qué té vosté ara?

- ¡Ay! 'ns ha caygut del balcó á baix el gosset. ¡tan maco qu' era!

- Vaji al diable y per aixó tinch de corra tant?

- Creume que avuy passen unas cosas Consuelo, que semblan mentida.

- ¡Uix! si corren unas donas que no més pensan en fer mal als marits.

- Mira, aquí tens aquella que treballava ab nosaltres, la Emilia, aquella segóns feyan corre...

- Ja té 'l sabó posat...

- Ay, té rahó. Miri, pósim dos céntims de pebre negra.

- Antonet, ¿que ha vingut la senyora Consuelo?

- ¿Qué vols noya?

- A casa seva ja fa rato que s' espera un senyó que 's dñu Reventós y dñu que vingui desseguit.

- ¡Caram! ¿l' amo va á casa teva?

- Deurá ser per si vull anar á treballar.

- Romansos, que á mi ja m' havian dit algo y no ho volía creure. Ja vindré jo y li explicaré cuantas fan dos y una.

- Be; ¿y que 'n tens de fer?

- M' interesa mes que á tu.

- Ja te 'l pebra posat...

- ¡Mira la que dñu de la Paulal

- Pitxó tú que dñus de tothom.

- ¡Aquesta criatura li mataré! Are s' ha enfilat y s' ha menjat un tall de botifarra.

- Calli vosté, poca solta.

- Gracias, escándol, bruticia, molestia, perjudici y maltractat.

- ¿Qu' es tanta chent?

- Miri senyó autoritat, es que...

- No se 'l «escucha» á ella...

- Bueno, callen las dos y acabemos; ¿á dónde se está vosté?

- Jo, al carré d' en Grassot.

- ¿Y «usted?»

- Jo á «este mateix.»

- «Pues apa cada cual en su casa y muchoni. Toda la culpa la tiene el adroguer!

E. BLASI

Del meu "mundo"

Del arbre etern dels talents
ofereixo als *Tomasants*
eix ram de grans pensaments
d'una branca d'homes grans.

PEPET DEL CARRIL

Lo Fanatisme y la Temeritat son casi sempre 'ls
pares del Heroisme.

Dumas (pare)

Jamay solém negar nostra simpatía á n' els que de
bon grat ens otorgan la seva.

Giraudier

La Esperansa sembla que s' agarri més forta com
més petita es

Pérez Galdós

Hi han fesomías que ab una sola vegada de veure-
las quedan fixadas á la memoria per sempre.

Walter Scott

Totas las civilisacions han comensat per la Asso-
ciació y han acabat ab la Democracia.

Victor Hugo

¿Voléu coneixe l valor del diner? Enmatlleu-lo.

Franklin

Siguent presbiter, confiava alcansar ma salvació
eterna; siguent bisbe, vareig comensar á duptar de ma
salvació; are, que soch *Papa*, ja no la espero.

Sixte V.

Un ambiciós, te tants amos com personas que pu-
gan serli útils.

La Bruyère

Poch cas hem de fer de la vida, del honor y de la
hisenda, ja que tenim la primera á mercé dels metjes,
la segona á capritxo de las donas y la darrera á mans
dels advocats.

Quevedo

La Naturalesa ha donat al home una sola boca y
dugas orelles pera ferli entendre qu' en lo mon s' ha
de parlar poch y escoltar molt.

Séneca

Lo pitjor torment pera un home pervers fora tenir
per algunas horas lo cor d' un home honrat.

Balmes

La serietat serveix sovintment pera amagar la falta
de talent.

Letamendi

Sonet

Que m' agrada quan plou estarme al llit
tranquil y repapat en dolsa pau,
sentint com á compás la pluja cau
espategant ab forsa y brau delit.
M' agrada tan sentir lo seu burgit,
sa música sonora tan m' atrau,
que lo que més m' halaga y més me plau
es que plogui ben fort tota la nit.
Aixís mentres la pluja no s' estronca
no sento com la meva sogra ronca,
ni del llit la canalla me fan moure;
perque encara que plorin y gemeguín
y ab rabia s' esbatussin y 's mosseguín
m' ho ascolto tot, lectors, com qui sent ploure.

EMILI REIMBAU PLANAS.

Rima faulesca

Donya Paula, qu' es beyata y gata maula,
sens cap gesto gastar ni cap paraula,
per sa criada 's va enfadar bon xich
vetaqui que á las horas—jjo 't reflexi!—
donya Paula á sa criada ves quin nyap—
li va tirá una ampolla al mitj del cap.
Després se 'n confessá, y es clá, el rectó,
naturalment, li concedí 'l perdó.
Qui no li perdoná aquella tramoya
fou, ressentit, lo pare de la noya;
puig cremat de la vella, al sent demá
si no hi há un *gura*, morta fora ja.

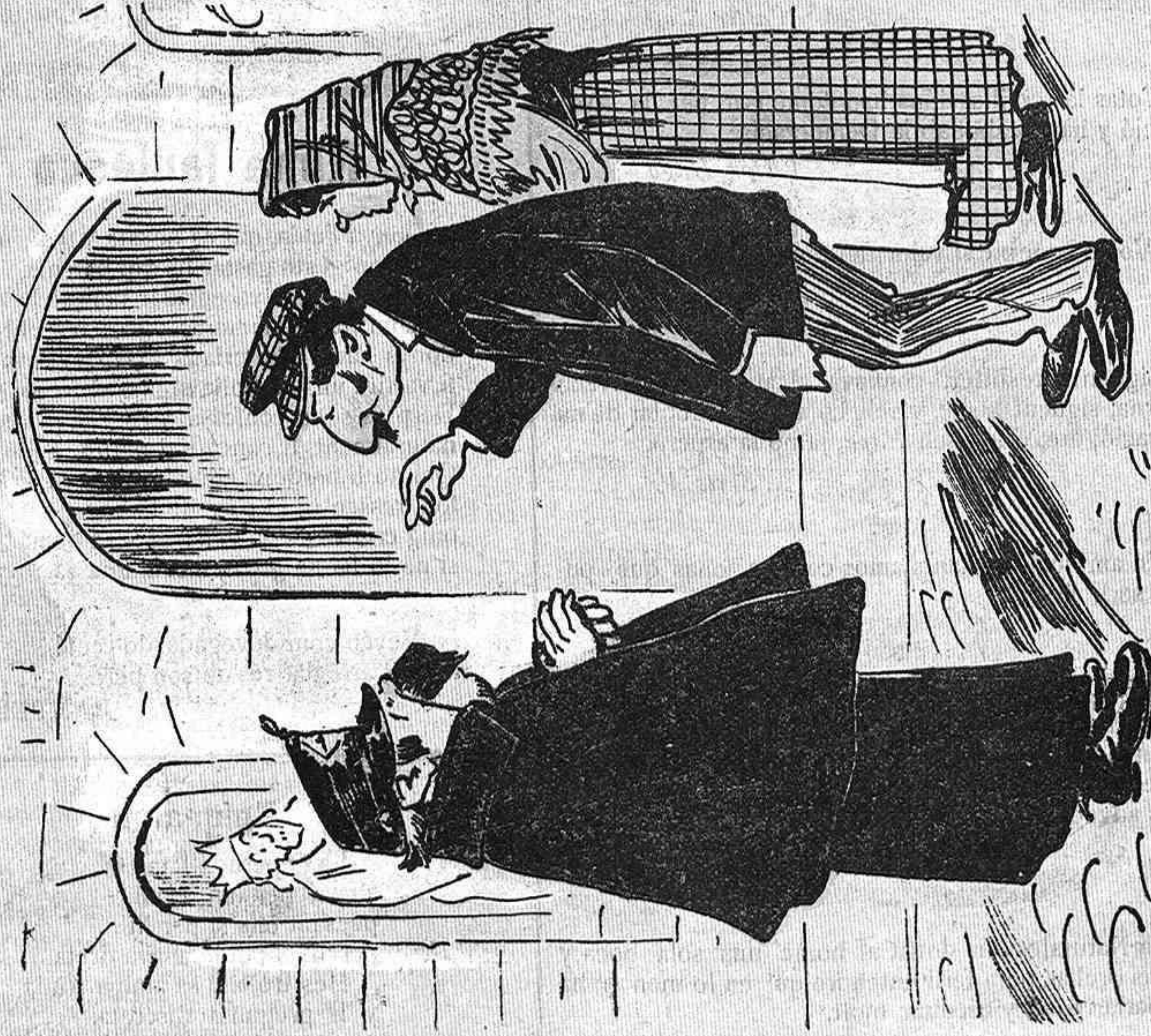
¿Veyéu com devegadas lo rectó
no pot arreglar rés ab son perdó?

RAMPELLS

Epígrama

La geperuda Pauleta
anava per un camí
pensant ella si per lí
per 'ná 'l poble anava dreta.
Mes trobá á sa amiga Ruda
y li preguntá discreta:
—¿Ascoltéu: oy que vaig dreta?
—Com pot ser si ets geperuda.

HOLA-TIT.

- Deu lo guard. Tenimos de vert al senyó arcaide... ¿qu' es arriba?

- Ha de decirme cual de los dcs, porqué el de debó lo tenemos delicat. Pueden parlar con el suplent.

Com si tot l' any fés pesebre busca fincas *Don Samuel*. are recullis las engrunas de Gavá y Castelldefels.

No coneixen els doctors tant estranya malaltia: el pobre Biel passa 'l dia remenant mil paperots.

Pe'l Govern tot son tiberis, caseras y recepcions y 'ls pobres subdits d' Espanya buscan el pá en altres llochs.

TEATROS

PRINCIPAL

L' entrada d' en Cavestany al teatro espanyol ab *El esclavo de su culpa* pot ben dir's fou de caball siciliá.

L' embestida primerenca sigué ferma, fent concebir grans esperansas, que no s' han vist pas complertas.

Ab tot y aixó; encara que no hagi pagat 'l degut, en lo bon termen dramátich, la fama de bon literat y d' escriptor pulcre d' en Cavestany, es ben arrelada.

Lo concepte artístich d' en Fernandez Sawh, es d' un altre mena.

Conreador del género petit... com buscador de trimestres, es potser el primer dels literats, sent la seva firma, ben digne de respecte.

Donchs aquestas duas eminencias del teatro castellá, han produit un' obra, que la podém qualificar de «dolenta,» dins del terror artístich y literari: *La Regencia* drama en quatre actes y en prosa.

Desenrollas *La Regencia* dins la cort de Lluís XV época ben socorreguda, pintoresca y que 's pot estudiar y transcriure ab facilitat, prenent per patró, cuadros, novelas y escrits referents á l' época. Mes 'ls autors no s' han pres la molestia; han fet treball de folletí de diari, mes no han dat mohiment, varietat; no han produhit conjunts plástichs com 'a lley de l' obra demana.

Al revés, l' acció es forsa esllanguida y esblaymada, lo qu' es més estrany tractanse d' autors destres.

Las digressions son llargas y cansoneras, mes el conjunt resulta brillant y abigarrat, ben propi per cautivar el públich dels días de festa.

Ben mal ofici n' es el d' empresari, que per aconseguir el públich s' ha de gastar 'ls cabals, ab obras que per forsa ha de coneixer de quin mal pateixen.

La indumentaria ben presentada, 'ls trajos richs y vistosos, las decoracions brillants, fan present al auditori las comedias francesas d' época, tan en boga á Paris.

La representació exquisida per part de na Maria Tubau y de 'n Garcia Ortega; molt bufona la Blanca y molt encertats tots els actors, sobre de tots l' Amato y en Reig.

Lo públich va sortir content y omplirá la sala, perque las senyoras s' extassian al contemplar els prodigis de modisteria. Ara l' art dramátich contemporáni, no hi ha guanyat pas res.

LAS ARTS

A la fi després de tants anys, hem pogut veurer representar *Fructidor* d' en Ignasi Iglesias.

Aquest teatro, ha sigut ben sortós, perque l' obra dará entradas llargas, malgrat lo disputat de las sevas tendencias.

Com no fem un analisis critich, sinó una senzilla revista del acte de l' estreno, podém dir que l' obra va agradar, qu' es ben ensopegada, sense que sia mancada de tatxas que sols al engrós marcarem.

Es clar que l' obra es d' una tesis atrevida... ¡mes quina dona dupta, posada entre mitx d' un amor consagrat pe 'ls fruyts de las sevas entranyas y l' agrahiment, no pas sagellat per l' Iglesia!

Ara 'l mohiment escénich, la gansería dels diálechs.. incoherencias... tot es propi de l' autor, que deixata y esfuma... que renega de l' efectisme y 'l

cerca á tot hora, produhint las vaguetats primeras sens dupte per fer brillar mes ferm, l' efecte bescantat, que n' es safata dels aplaudiments.

A l' efecte plástich de la ferrería, sacrifica un acte que 's podria ben suprimir pe 'l desenrotllo del drama, no mancanthi las divagacions y redundancias, de que n' es mestre l' Iglesias.

L' interpretació del drama, y la «posa en escena» molt millor del que 'ns afiguravam, mereixent l'ors en Jaume Borrás, la Panadés y en conjunt tota la companyia.

Com primer galán tingué en Borrás, tochs al nivell del nom de son germá Enrich... mes caygudas feréstegas que no 's poden perdonar; no li fem reclam... ni li som contraris.

TIVOLI. - CIRCO EQÜESTRE

Ab lo refors dels artistas que treballavan á Saragossa s' ha donat més interés al programa de la Casa.

Son de notar una petita gimnasta, que fa travalls de verdader mérit, y son acompanyant un xicot de poch anys que la conquista á copia de salts y piruetas. Notabilíssim es lo caball «Guerrita» que després d' un desaffo á pistola ab en Fidel-Fidel sab fingirse ferit, y ben digne d' aplauso 'l *jongleur* Robert qui demostra tanta destresa com lleugeresa.

UN COMICH RETIRAT.

Obsequis d' any nou

La coneguda *Llibreria Parera*, 'ns ha favoregut ab una eleganta cartera de butxaca que reparteix á sos clients y que resulta de verdadera utilitat á tota persona que tingui assumptos comercials, ja que además de sa fulla diaria pera notas, conté un sens fi de datos que resultan un complet dietari.

De la acreditada fábrica de xacolata *La Condal* y *La Sagrado familia* que regenta D. A. Solé Alsina, se 'ns ha remés una tant artistica com elegant cartera d' escriptori, y en son treball litógrafich si fa gala de una execusió refinada y exquisit bon gust, poch comú en aquesta clase de travalls.

Además també obsequia á sos clients, ab un mapa de la guerra rus-japonesa, en que además hi han varis epissodis de la mateixa y retratos dels principals capdills d' abduas nacions.

De la perfumeria *La Margarita* ab un cromo alegórich á sa industria y al mateix temps de reclam als més importants articles de perfumeria á que 's dedica

Del *Dr. Morelló*, una util cartera de butxaca ab sa fulla diaria pera notas, anunciadora de sas cada dia més acrditadas pastillas y al mateix temps un calendari que hi há una instantanea executada ab bastanta pulcritut.

De la acreditada Perúmeria *J. Font y C.^a*, un bonich cromo litógrafich en que hi há una agraciada senyoreta que per ser retallat tot lo seu contorn, resulta un bonich adorno de saló.

Remerciém á dits industrials son ofriment, desitjánlosi molts prosperitats en lo present any.

Un senyor poruch

—Un xích de foch, si li plau.
—(¡Un lladregot! ¡Ay Sant Paul!

—¿Es dir que de foch no 'n té?
Donchs, dispensi y passiho bé.

Comensan á pendrer peu 'ls mohiments reformistas en sentit lliberal, que demana la Russia al Czar.

No 's pot ja contenir la voluntat del poble, ni se 'l fa callar ab mordasas.

Per ara diuen qu' ha renunciat l' encàrrech en Suvaroff quefe del departament de la premsa al ministeri del interior.

Aquest mestre no deixava publicar altres notícies qu' aquelles que li convenian á n' ell.

¡Y per aixó han anat tan be!

¡Aixís 's guanyan las guerras... á Espanya.

Lo día 13 de Janer, divendres... ¡quina mala «astrugancia»! van entrar las tropas japonesas á Port Arthur, ab aires triunfals y batent marxa.

Lo se 'n demá feyan una gran cerimonia religiosa budhista, pe 'l perdó de las ánimas dels nipons qu' han mort mentrestant lo siti, á la qu' havia d' assistirhi tot l' exercit al camp ras.

¡Com s' en aprofita 'l «clero!»

Voldriam saber si 'ls «capelláns» d' allá treballan de franch ó be cobran com els d' aquí, que si no hi ha rals, no cantan.

S' ha mort á l' hotel «Paris» de Marsella, la revolucionaria y propagandista, na Lluisa Michel.

A l' enterro, van anarhi totas las societats y agrupacions socialistas y revolucionarias de la vila y de tot lo departament, portanthi onze banderas.

Presidia la bandera vermella.

Portavan més de vuytanta coronas.

La comitiva imponenta per lo nombrosa qu' era, va correr tots 'ls carrers fins lo Cementiri.

Van ferse molts discursos, enfront lo cadavre.

Aquest va quedars' depositat, esperant la diada del diumenge, que será portat á Paris, com fou la voluntat de la finada.

Haventse ofert en Rochefort per pagar ab diners de la seva butxaca 'ls funerals de na Lluisa Michel, pe 'l telégraf mateix li respón 'n Girault company de las conferencias de la «Verge-Roja»:

«Sana y bona, nosaltres no teniam pas 'l dret de privarli las sevas amistats; ara morta vos no teniu 'l dret de cuidarvos' en; ella pertoca á la causa revolucionaria, que vos haveu trahit. Guardeuvos l' or, que Marsella, lo Paris revolucionari y anarquista, farà 'l que li pertoca.»

Diumenge á las sis del vespre, va tenir lloch á l' Hall de Wonderland, lo mitin convocat per las societats revolucionarias de Londres, para protestar de la guerra Ruso japonesa.

Condolgut 'l Comité organisador per la mort de na Lluisa Michel ha resolt transformar'l parcialment en vetllada neerològica en son honor.

A Wonderland Hall, fou ahont va dir son darrer discurs de Londres, la Lluisa Michel, emprenent desd' allí sa excursió de propaganda per la Fransa y l' A' ger, que 's estat l' última.

D' aquell mitin rebé l' oradora una ovació ab deliris entremix d' un poble frenétich y d' una escena indescriptible d' «hurras» y llágrimas y abressadas, que l' ac' amavan «la ressucitada».

Aquest mitin tindrà mes capdal importancia per ser una protesta viva contraria á la guerra y un homenatge envers la que fou en vida, la més abnegada defensora de la pau y de la fraternitat universal.

A l' hora avisada per la manifestació de Sarriá, va comensar á compareixer gentada al carrer de Santa Teresa (Sarriá) lloch ahont s' havia d' organitzar la reunió para depositar coronas als que moriren bravament defensant la legalitat republicana l' onze de Janer de 1874.

Un cop formada la comitiva s' en va anar cap al cementiri, fent la vanguardia una trentena de banderas de las diferentes entitats republicanas.

Formavan en la manifestació, 'ls diputats republicans aquí presents; 'ls regidors del mateix partit; l' arcalde; diputats provincials y particulars ben coneguts per republicans fermes.

Portava la corona un voluntari d' aquell temps ditxós y las cintas un capitá dels mateixos y tres prohoms militants d' a, uell any, y concurrents á la jornada.

Lo cementiri y sos voltants, eran plens de gent, que 's pot ben dir qu' eran una 9.000 personas.

Al rec'ós ahont reposan 'ls morts va dur la paraula en Felíu president de la Comissió organitzadora, quin després de dedicar un recort d' anvoransa p' els morts, va excitar a's presents vius perque foren imitadors de son exemple d' heroisme y abnegació.

Van parlar altres republicans, fentne una eloqüent neerologia, posant en clar la necessitat de que 'ls héroes, tinguin en tot temps imitadors.

Després del gran nombre de's presents, van rebrens' 78 esquetas d' adhesió.

En tot lo temps no hi va haver 'l més mínim desordre ni esvalot guardant la concurrencia una actitud sempre correctíssima.

L' inspector y 'ls agents enviats p' el governador no varen donar cap servey; hi eran ben sobrers.

Lo primer Congrés prusiá del partit socialista, ha terminat la seva tasca á Berlín.

Ha durat quatre días; s' hi han encoblat 150 delegats, y s' han tractat totas las qüestions socials d' interés palpitant.

Las diferencias del pensar entre 'ls marxistas y evolucionistas reformadors, no s' han remarcant tant com en las precedents «asambleas del socialisme internacional».

Després d' interessants debats, sobre els problemas escolars, va pasars' á determinar un modo nou de propaganda y d' acció, sostenint la controversia en Ledebur y on Bernstein.

En Ledebur proposa: una agitació continuada pe 'ls medis de la ploma y de la paraula, fins conseguir que tota persona, home, ó be dona, á l' edat de 20 enys, quedi investida ab lo dret al sufragi secret y directe.

Al revers en Berstein, demana, que en lo temps electoral, lo poble formulí son «desideratum» valentse de mani

festacions públiques «solemnes» tingudes en massa dins les capitals y centres obrers.

Es curiós lo cas de veurer l' evolucionista Berustein, predicant la rebelió, mentrestant que 'ls revolucionaris guardan la reserva mes gran.

Ja quan lo Congrés de Dresde en Bebel va oposars' á la proposició de 'n Liebknecht, que volia moure una ferma agitació al ser cridat per las «quintas» lo jovent.

Aixó devia reportar sagnantas represallas per part dels governs, ex; osantse al fracás.

Com mostra, vegis 'l que passa ab la festa honorant la gran familia proletaria.

Lo cas es masa seriós per un Congrés regional, y l' ha de resoldrer la plena reunió del Congrés del socialisme alemany.

L' opinió pública s' ha conmogut aquets darrers días, ab la desgracia qu' han avisat de San Vicens dels Horts.

Lo cas no pot ser pas més horrorós y somerament mirarem d' explicarlo.

Al depòsit del vi qu' hi ha en la Travesia, hi treballavan de remendo uns mestres de casas.

Dijous, l' amo del depòsit en Antón Jorba, va fer l' encàrrech al mestre d' obras, de netejar un pou del pati encomanant anés ab cuidado que ningú hi prengué mal.

A las deu del matí, per anar posant puntals de fusta al voltant del pou, porque no caiguesen terras y pedras pe 'l cap dels treballadors, va baixar a 'fors 'aprenent Honorat Mitjans de 18 anys y just provava l' apuntament, va en-sorrars' tot lo pou, ab fustas y pedruscall, atrapant y colgant al pobre xicot.

Las fustas dels puntals vells, van fer pont aguantant la grava esllevisada, mes l' aprenent va quedar colgat dessota d' aquell derrumbament ab aygua fins al coll y eridant que 'l traguessin d' allí dins.

Al anar en son auxili 'ls companys, van veure com encara n' era viu, y l' animaren posantse á treballar... mes fou en va l' intent: á cada mohiment una nova ensuciada.

Deixat anar l' intent qu' els posava á tots en perill de mort y empitxorada la situació del qu' era colgat, van resoldrer obrir un altre pou al costat y treurer l' aprenent per un cos de mina.

Van trigar 17 horas en fer lo pou y m'na y quan van arribar prop del desdixat qu' allí 's moria, tampoch el pogueren treurer porque s' havia ensorrat dins del llot y no mes treya cap y brassos. D' altre part, cada mohiment feya apretar més las terras abocadas del pou, que l' havian d' aixafar.

L' Honorat Mitjans, al cap de tres días d' estar en tan terrible posició encara no 's podia deslliurar, y sols ab grans fatichs li baixavan al fons del pou caldo, vi y petits aliments per anarlo confortant.

Lo pobret rossegava trossos de mahó y desvariejant... sos crits feyan condol.

¡Tothom s' ha trastornat!

L' auxili es en va... per més que fan no 'l poden salvar...

Diumenge pasat, va arribar la nova fatal.

L' Honorat Mitjans, s' havia mort dins del pou.

No hi ha valgut res... tothom 'l plora porque n' era un bon noy molt estimat.

SENTIT PRAGMÀTIC

Va de quento, senyors. (1) Molts anys enrera. quan els sants per 'quest mon miraclejavan, un jove y una noya que s' aymavan renyiren sense causa verdadera.

Mirantse de rehull y ab mala cara passaren un quan temps sense parlarse, abdós sentiren ansias d' acostarse y el puntillo fatal deya:—¡No encare!—

Y aixó va passá un día y altre dia en sense que l' amor logrés juntarlos fins que dintre l' iglesia va cridarlos un Sant Pere de fanch qu' hi «residia»

—Ascolteu—els va dir—ja fa dos mesos que busqueu fer las paus sense lograrho, si 'm dieu la vritat sens' cap reparo es cosa de minuts el quedá entesos.

A tu —digué al xicot—es á qui toca esplicarme primer d' ahont ve la ofensa; no siguis, noy, ¡menjar que 's llensa ja no torna més errant de boca!

—Veyent que demostreu tení experiencia en las lluytas d' amor que á tants marejan os vull exposá 'ls duptes que 'm rodejan; després falleu el plet segons conciencia:

Jo sento efecte tal per la xicota qu' es fa, per lo grandíós, incompreensible; lluny d' ella ja ni 'l viure m' es possible, prop d' ella 'm formigueja la sanch tota.

M' hi acosto, y de sa roba el sol contacte trastorna tot mon ser ¡y ella suspira! y el dimoni del mal, rihent me mira... y sento temptacions y fujo al acte...

Y com que 's repeteix cada vegada que tinch al davant meu sa imatge bella, per no sufrir ja més m' allunyo d' ella ¡pero 'm queda sa imatge al cor grabada!

—¿Sols aixó?

—Sols aixó, tal com ho conto.

Y el Sant Pere de fanch, sentintse viure á n' ella preguntá escapantli 'l riure:

—Y tu ¿que tens que dir?

—¡Jo! Qu' es un tonto!

BALDOMERO BONET

(1) Y senyoras.

Correspondencia

Llorens Saborit. No m' agradan.—Pere Vall: Aprofitaré dos «instantáneas».—Agusti Casajuana: No va ni ab curriolas.—Versayre Vilassanench Queda admesa.—Modest Torrents: Voldria servirlo ja u es parent de 'n Marcelino, pero no m' agrada res de lo que ha enviat. Remeti alguna altra cosa.—Artoni Roqueta: Va be.—Manuel Carrera: Admeto «Carta oberta...».—Fray Candela: Es difusa.—Pujol Claveri: Es fluixa.—Isidro Vendrell: Me dihen que lo que vosté envia no es seu ¿Que hi diu vosté?—J. R. Es mal versificada.—Rampell: D' aquella remesa n' accepto «Rápida» «Miquetas» y 'ls impossibles.—Ramonet del Cafe: Anirá a'guna fulla, «La Fidelitat» y «¿Perque la mar es salada?»

Litografia Barcelonesa. — Sant Ramón, 6

